

Zaaknr. 1064356
Kenmerk 1071974

TECHNISCHE VRAGEN + ANTWOORDEN COMMISSIE FINANCIËN, BEDRIJFSVOERING EN DIGITALISERING OP 16 SEPTEMBER 2026

Antwoorden op technische vragen agendapunt 6.a.: Grondbeleid

Fractie Partij voor de Dieren

1. Voor pachtcontracten geldt het streven dat in alle nieuwe en liberale contracten aandacht wordt besteed aan biodiversiteit. De nieuwe voorwaarden voor deze contracten zouden dit najaar naar het AB komen. Waarom is het pachtbeleid niet integraal in deze geactualiseerde nota meegenomen, en wanneer wordt het (geactualiseerde) pachtbeleid aan het AB voorgelegd?

Antwoord: Tijdens de commissievergadering van 20 augustus 2025 is de werkwijze voor de actualisatie van het grondbeleid toegelicht. Daarbij is aangegeven dat ervoor is gekozen het pachtbeleid afzonderlijk van de Nota Grondbeleid te actualiseren.

De Nota Grondbeleid bevat de algemene en meerjarige beleidskaders voor de grondstrategie van het waterschap. Het pachtbeleid vraagt om een meer specifieke en dynamische uitwerking. De wet- en regelgeving op het gebied van pacht is momenteel in ontwikkeling door landelijke/ provinciale overheid. Deze partijen hebben daarin vertraging opgelopen. Waterschap Brabantse Delta wil zoveel als mogelijk aansluiten op het landelijke / provinciale beleid. Daarnaast volgen ontwikkelingen op het gebied van onder meer waterkwaliteit, biodiversiteit en duurzaam grondgebruik elkaar in hoog tempo op. Deze ontwikkelingen kunnen gevolgen hebben voor de wijze waarop het waterschap zijn gronden in gebruik geeft en voor de voorwaarden die daarbij aan pachters worden gesteld.

Door het pachtbeleid afzonderlijk vast te stellen, kunnen de verschillende doelstellingen en opgaven van het waterschap integraal worden afgewogen en specifiek worden vertaald naar de inzet van pachtgronden en de daarbij behorende pachtvoorwaarden. Tegelijkertijd kan het pachtbeleid hierdoor eenvoudiger worden aangepast aan wijzigingen in wet- en regelgeving en aan nieuwe beleidsmatige ontwikkelingen, zonder dat daarvoor telkens de gehele Nota Grondbeleid hoeft te worden herzien. Deze keuze betekent daarmee niet dat pacht losstaat van het grondbeleid. De Nota Grondbeleid vormt het algemene kader; het afzonderlijke pachtbeleid vormt de nadere uitwerking daarvan voor de verpachting van waterschapsgronden.

2. Het gebruik van PFAS-houdende pesticiden neemt toe, en vormt een risico voor de drinkwatervoorziening.¹ Kan het waterschap het gebruik van deze middelen op eigen gronden aanmerken als belemmering voor de uitvoering van onze taken, en op die grond(en) verbieden?

Antwoord: Het waterschap kan als grondeigenaar voorwaarden stellen aan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op zijn gronden. Het Rijk en de Unie van Waterschappen werken momenteel gezamenlijk aan een landelijke en integrale aanpak voor het terugdringen van schadelijke gewasbeschermingsmiddelen.

Op 14 juli 2026 is hiervoor het Convenant Reductie Gewasbeschermingsmiddelen ondertekend. De inzet is te komen tot eenduidige, landelijk gedragen afspraken en daarmee een lappendeken van verschillende lokale en regionale regels te voorkomen. Zodra de landelijke uitwerking beschikbaar is, wordt deze vertaald naar het pachtbeleid van het waterschap en aan uw bestuur voorgelegd.

3. Bij het hydrologisch herstel van natte natuurgebieden blijft de provincie bevoegd gezag voor de inzet van publiekrechtelijke grondinstrumenten, zelfs wanneer het waterschap het gebiedsproces trekt. Berust deze bevoegdheidsverdeling op een wettelijke grondslag, of uitsluitend op een bestuurlijke afspraak? Is de werkbaarheid van deze verkokering al eens geëvalueerd op zijn nut en doelmatigheid?

Antwoord: De bevoegdheid tot inzet van publiekrechtelijke grondinstrumenten is wettelijk geregeld in de Omgevingswet. De wetgever heeft daarbij bepaald welk bestuursorgaan bevoegd is, waarbij de bevoegdheid is gekoppeld aan de wettelijke taak waarvoor het instrument wordt ingezet. De bevoegdheid voor een natte natuurgebied ligt bij de provincie.

Het waterschap kan het publiekrechtelijke instrumentarium inzetten voor zover dit past binnen de aan het waterschap opgedragen wettelijke taken. Wanneer de betreffende opgave tot de wettelijke taak van een andere overheid behoort, ligt de bevoegdheid tot inzet van het publiekrechtelijke grondinstrumentarium bij het daarvoor wettelijk aangewezen bestuursorgaan.

Deze wettelijke bevoegdheidsverdeling staat niet in de weg dat het waterschap als kartrekker van een gebiedsproces optreedt. Indien binnen een dergelijk gebiedsproces inzet van publiekrechtelijk grondinstrumentarium noodzakelijk is waarvoor een andere overheid bevoegd is, vindt hierover afstemming plaats met het betreffende bevoegd gezag. De bevoegdheidsverdeling berust daarmee op een wettelijke grondslag en niet uitsluitend op bestuurlijke afspraken.

4. Het waterschap kan gronden 'om niet' in bruikleen geven bij tijdelijk gebruik zonder economisch karakter. Hoe wordt (vooraf én achteraf) geborgd dat zo'n 'tijdelijk' en 'economisch neutraal' gebruik geen (ecologische) schade aan de grond toebrengt?

Antwoord: Bij het in bruikleen geven van gronden wordt het voorgenomen gebruik altijd integraal beoordeeld, waarbij de taken en doelstellingen van het waterschap voorop staan. Bruikleen is alleen mogelijk wanneer het gebruik hiermee verenigbaar is en geen belemmering vormt voor de functie van de grond of de realisatie van waterschapsdoelen. In de bruikleenovereenkomst worden, indien noodzakelijk, aanvullende gebruiksvoorwaarden opgenomen ter bescherming van onder meer bodem-, water- en ecologische waarden. Tevens wordt vastgelegd welke verplichtingen voor de bruikleners gelden en welke juridische consequenties zijn verbonden aan het niet naleven van deze voorwaarden.

¹ [Inspectie waarschuwt: pfas in pesticiden is groeiend gevaar voor drinkwater](#)

5. Is er sinds het instellen van de regeling voor 'inzet van eigendom ten behoeve van GLB-opgave door agrariërs' al gebruik van deze regeling gemaakt, en zo ja: hoe vaak?

Antwoord: Sinds uw besluit in 2024 over de inzet van eigendom ten behoeve van de GLB-opgave is eenmaal gebruikgemaakt van deze regeling. Hiervoor is één overeenkomst afgesloten.

6. De nota biedt ruimte voor het vestigen van een recht van opstal ten gunste van derden op onze gronden. Paragraaf 8.5 regelt daarnaast de hobbymatige verhuur van gronden. Verleent het waterschap recht van opstal aan (hengel)jachtverenigingen, of verhuurt het hobbymatig aan hen?

Antwoord: Nee. Het waterschap verleent aan deze organisaties geen recht van opstal en verhuurt gronden niet hobbymatig aan hen. Jacht- en visrechten worden afzonderlijk uitgegeven door middel van overeenkomsten met de daarvoor aangewezen organisaties, overeenkomstig het Brabantbrede beleid voor jacht en visserij.

7. De grondstrategie voor regionale keringen in de Nota Grondbeleid is in beginsel passief. Dit lijkt afwijkend van de bespreking eerder dit jaar in de commissie Waterveiligheid en Vaarwegen, waarin het voorstel was om alle regionale keringen te verwerven. Is die insteek inderdaad gewijzigd, of wordt in dit grondbeleid de 'kortetermijnvisie' geschetst, waarna er later alsnog wordt overgegaan op aankoop van alle regionale keringen?

Antwoord: In de beeldvormende commissie Waterveiligheid en Vaarwegen is op basis van de zorgplicht waterveiligheid de voorkeur uitgesproken de regionale keringen op termijn in eigendom te krijgen. De Nota Grondbeleid geeft hieraan uitvoering door de kaders vast te stellen waarbinnen de verwerving van regionale waterkeringen plaatsvindt. Daarbij is gekozen voor een risicogerichte en gefaseerde aanpak. De Nota Grondbeleid bepaalt dat regionale waterkeringen in prioritaire gebieden actief en op vrijwillige basis worden verworven. Welke gebieden prioritair zijn, wordt bepaald aan de hand van onder meer de beschermende functie van de waterkering, de gevolgen van falen en de meerwaarde van eigendom voor beheer, onderhoud en toekomstige versterkingsopgaven.

De Nota Grondbeleid vormt daarmee het kader voor de verdere uitwerking en prioritering van de verwerving van regionale waterkeringen. De prioritaire gebieden, waarin wordt uitgewerkt welke regionale waterkeringen als eerste voor verwerving in aanmerking komen, wordt momenteel opgesteld.

8. In paragraaf 8.8 Jacht,- en faunabeheer wordt verwezen naar het Brabantbrede jacht- en faunabeheerbeleid. In dit stuk² staat: "Indien het logboek daar aanleiding toe geeft, zal er overleg plaatsvinden met de betreffende WBE. Daarnaast treden de Brabantse waterschappen jaarlijks in onderling overleg om het gevoerde jachtbeleid te evalueren. De gegevens uit de logboeken worden hierbij meegenomen. Indien gewenst kan dit overleg leiden tot wijzigingsvoorstellen in het faunabeheerbeleid." Graag ontvangen wij de schriftelijke weergaven/notulen van alle jaarlijkse evaluaties die volgens het stuk sinds 2013 plaatsvinden, voorafgaand aan de bespreking komende woensdag.

Antwoord: Het Brabantbrede jacht- en faunabeheerbeleid bepaalt dat de Brabantse waterschappen jaarlijks onderling overleg voeren over het gevoerde jachtbeleid. Het beleid schrijft echter niet voor dat van deze overleggen afzonderlijke notulen of evaluatierapportages worden opgesteld. Dergelijke stukken zijn dan ook niet aanwezig.

9. Op basis van de tekst uit het Brabantbrede jacht- en faunabeheerbeleid is het aannemelijk dat in de logboeken en/of evaluaties ook de aantallen gedode dieren (als gevolg van jacht, populatiebeheer en schadebestrijding) wordt bijgehouden. Is dat ook zo? Zo ja, gelieve deze informatie (dus die aantallen) ook te delen.

Antwoord: Nee. Uit het Brabantbrede jacht- en faunabeheerbeleid volgt niet dat in de logboeken van de waterschappen aantallen gedode dieren worden geregistreerd.

Brabantse Delta houdt daarnaast geen afzonderlijke registratie bij van het aantal dieren dat op eigendommen van het waterschap wordt gedood als gevolg van jacht, populatiebeheer of schadebestrijding. De registratie van de feitelijke uitvoering vindt plaats binnen het daarvoor gebruikte faunaregistratiesysteem en wordt op WBE-niveau verwerkt in de rapportages van de Faunabeheereenheid Noord-Brabant. Brabantse Delta beschikt daarom niet over een afzonderlijk overzicht met aantallen gedode dieren op waterschapseigendommen.

10. In paragraaf 8.9 Visrechten wordt verwezen naar het Brabantbrede visserijbeleid voor de Brabantse binnenwateren. In dit stuk³ staat: “De hoeveelheid daadwerkelijk onttrokken vis wordt per soort op basis van “expert judgement” geregistreerd en jaarlijks gerapporteerd aan het waterschap.” Gelieve deze informatie (hoeveelheid) te delen.

Antwoord: In het Brabantbrede visserijbeleid staat niet dat het waterschap zelf de daadwerkelijk onttrokken hoeveelheden vis registreert. De betreffende passage maakt onderdeel uit van de criteria waaraan het waterschap de door visrechthebbenden opgestelde visplannen toetst. Het waterschap verhuurt zijn visrechten conform dit beleid enkel aan sportvisserijorganisaties en toetst daarom de door deze organisaties opgestelde visplannen. Uit deze visplannen blijkt dat sportvissers hun vangsten over het algemeen terugzetten en dat bij de sportvisserijorganisaties geen volledig beeld beschikbaar is van de exacte hoeveelheden vis die wel worden onttrokken. Het waterschap beschikt daarom niet over exacte gegevens over de hoeveelheid onttrokken vis.

11. In het stuk uit de voorgaande vraag staat ook: “Bij alle uitzettingen wordt de hoeveelheid daadwerkelijk uitgezette vis per soort geregistreerd en jaarlijks gerapporteerd aan het waterschap.” Gelieve deze informatie (hoeveelheden) ook te delen.

Antwoord: Het Brabantbrede visserijbeleid bepaalt dat de daadwerkelijk uitgezette hoeveelheid vis per soort wordt geregistreerd en jaarlijks aan het waterschap wordt gerapporteerd. Brabantse Delta heeft deze gegevens niet structureel ontvangen en beschikt daarom op dit moment niet over de gevraagde hoeveelheden. De daadwerkelijk uitgezette hoeveelheden kunnen worden opgevraagd bij de visrechthebbenden die volgens een goedgekeurd visplan vis hebben uitgezet.

12. Wordt het “Brabantbreed Visserijbeleid voor de Brabantse binnenwateren” ook (jaarlijks) door de waterschappen geëvalueerd? Zo ja, gelieve hier ook schriftelijke weergaven/notulen van te delen.

Antwoord: Nee, deze wordt niet jaarlijks geëvalueerd.

13. Voor zowel jacht- en faunabeheer als visrechten wordt, met het vaststellen van dit grondbeleid, een actief besluit genomen om 12 á 13 jaar oud beleid voort te zetten. Hier wordt geen argumentatie voor gegeven, en er is niet zoals bij andere deelonderwerpen over gesproken in commissievergaderingen.

³ [Brabantbreed Visserijbeleid voor de Brabantse binnenwateren | Lokale wet- en regelgeving](#)

Heeft er toch een overweging plaatsgevonden om dit beleid al dan niet voort te zetten? Zo ja, dan nemen we graag kennis van deze overweging cq. argumentatie.

Antwoord: Met de Nota Grondbeleid wordt geen besluit genomen over voortzetting van het bestaande jacht-, fauna- en visserijbeleid. De nota verwijst uitsluitend naar het reeds geldende beleid van het Waterschap. De inhoudelijke beleidskeuzes over jacht, faunabeheer en visserij behoren niet tot de reikwijdte van de Nota Grondbeleid en worden in afzonderlijke beleidsdocumenten geregeld. Deze beleidsdocumenten kunnen zelfstandig worden gewijzigd of geactualiseerd, zonder dat daarvoor de Nota Grondbeleid hoeft te worden aangepast.

Fractie West Brabant Waterbreed

1. Strategische grondaankopen

1. Welke concrete criteria hanteert het waterschap om te bepalen of een strategische grondaankoop noodzakelijk is?
2. Kan het dagelijks bestuur aangeven welke maximale termijn wordt gehanteerd voor het aanhouden van strategische gronden zonder dat sprake is van een concreet project of uitvoeringsbesluit?
3. Op welk moment wordt beoordeeld of een strategisch aangekochte grondpositie nog steeds een publiek doel dient en eventueel weer moet worden afgestoten?
4. Hoe wordt de doelmatigheid van het aanhouden van strategische grondvoorraden periodiek geëvalueerd en aan het algemeen bestuur gerapporteerd?

Antwoord vraag 1, 3 en 4 (vraag 2 is een bestuurlijke vraag): De Nota Grondbeleid is kaderstellend van aard en bepaalt binnen welke beleidsmatige kaders strategische en anticiperende grondaankopen kunnen plaatsvinden. De nadere uitwerking van het beheer, de monitoring en de periodieke heroverweging van individuele grondposities behoort niet tot het kaderstellende niveau van de Nota Grondbeleid. Hiervoor wordt een nadere visie uitgewerkt, waarin onder meer de criteria voor aankoop, de termijn van aanhouden, periodieke heroverweging en eventuele afstoting nader worden uitgewerkt. Uw algemeen bestuur wordt hierover nader geïnformeerd.

2. Inzet van gronden voor water, natuur en andere doelen

1. Klopt het dat de nota geen beperking bevat dat strategisch aangekochte gronden uitsluitend voor water- en natuurdoeleinden mogen worden ingezet?

Antwoord: Nee. Met de Nota Grondbeleid wordt juist het kader gesteld dat strategische grondaankopen ten dienste moeten staan van de taakuitoefening en wateropgaven van het waterschap. Dit betekent niet dat iedere aangekochte grond zelf een water- of natuurfunctie hoeft te krijgen. Strategische gronden kunnen bijvoorbeeld als ruilgrond worden ingezet om de realisatie van wateropgaven elders mogelijk te maken. Bepalend is daarmee niet de uiteindelijke functie van het individuele perceel, maar de bijdrage die de strategische grondpositie levert aan de realisatie van de waterschapsopgaven. Wanneer deze bijdrage niet langer aanwezig is, voorziet de nota in afstoting van de grond.

2. Voor welke andere doeleinden kunnen strategisch aangekochte gronden volgens het dagelijks bestuur worden gebruikt?

Antwoord: Dit is een bestuurlijke vraag. Deze vraag kan ter vergadering aan de portefeuillehouder worden gesteld.

3. Is het dagelijks bestuur bereid vast te leggen dat strategisch aangekochte gronden alleen mogen worden ingezet voor doelen die rechtstreeks verband houden met de wettelijke taken van het waterschap?

Antwoord: Dit is een bestuurlijke vraag. Deze vraag kan ter vergadering aan de portefeuillehouder worden gesteld.

Grondruil

1. Welke objectieve criteria worden gehanteerd bij de inzet van waterschap gronden als ruilgrond?

Antwoord: De Nota Grondbeleid bevat geen afzonderlijke objectieve criteria voor de inzet van individuele waterschapsgronden als ruilgrond, maar stelt hiervoor wel beleidskaders.

Waterschapsgronden kunnen als ruilgrond worden ingezet wanneer daarmee gronden kunnen worden verkregen die nodig of wenselijk zijn voor de realisatie van wateropgaven. Daarbij wordt ruilgrond ingezet als instrument om vrijwillige overeenstemming met grondeigenaren te bevorderen en de realisatie van inrichtingsopgaven mogelijk te maken. De concrete inzet van een perceel als ruilgrond wordt per situatie binnen deze beleidskaders afgewogen.

2. Worden de resultaten van grondruilen periodiek aan het algemeen bestuur gerapporteerd, inclusief eventuele waardeverschillen en bijbetalingen?

Antwoord: Nee. Over individuele grondruilen, waaronder eventuele waardeverschillen en bijbetalingen, wordt niet periodiek afzonderlijk aan het algemeen bestuur gerapporteerd. Grondruilen worden uitgevoerd binnen de vastgestelde beleidsmatige en financiële kaders en met inachtneming van de geldende mandaat- en delegatieregeling.

3. Eigendom en aankoop van dijken

1. Welke financiële consequenties zijn verbonden aan het streven om primaire waterkeringen zoveel mogelijk in eigendom van het waterschap te brengen?

Antwoord: Primaire waterkeringen zijn reeds grotendeels in eigendom van het waterschap. Voor de resterende eigendomsopgave wordt ingezet op actieve verwerving op vrijwillige basis, zodra zich daarvoor mogelijkheden voordoen. De omvang en het tempo van deze verwerving zijn afhankelijk van de bereidheid van grondeigenaren om tot verkoop over te gaan. De daarmee samenhangende financiële consequenties kunnen daarom niet vooraf exact worden bepaald.

2. Bij aankopen dijken van particulieren is daarbij ook gekeken naar de kosten van het onderhoud wat dan voor rekening van het waterschap komt?

Antwoord: Bij de overwegingen voor aankoop van keringen van particulieren is ook naar kosten gekeken. Bij eigendom van het waterschap nemen in zijn algemeenheid de jaarlijkse kosten voor maionderhoud voor het waterschap toe. Daar staat tegenover dat de verwachte kosten voor periodiek groot onderhoud (dijkversterking) lager zullen zijn. Belangrijkste overweging voor het in eigendom verkrijgen van waterkeringen ligt daarbij vooral in het aantoonbaar kunnen voldoen aan de zorgplicht, de verbetering in toegankelijkheid voor reguliere inspecties en tijdens calamiteiten, naast de kansen voor onder andere bevorderen biodiversiteit.

3. Bij het niet aankopen van particuliere dijken, maar als er wel beperkingen worden opgelegd, is het waterschap bereid dan compensatie te doen?

Antwoord: Eventuele beperkingen voor particuliere eigenaren van waterkeringen vloeien voort uit de geldende publiekrechtelijke regelgeving, waaronder de Waterschapsverordening. Indien een eigenaar als gevolg van een rechtmatig besluit of maatregel onevenredig nadeel ondervindt, kan onder de daarvoor geldende wettelijke voorwaarden aanspraak bestaan op nadeelcompensatie. Of daarvan sprake is en in welke omvang, wordt per individueel geval beoordeeld aan de hand van de geldende wet- en regelgeving.

4. Hoeveel hectare dijkgrond is momenteel nog in particulier eigendom en welk aandeel daarvan wil het waterschap op termijn verwerven?

Antwoord: Conform de Nota Grondbeleid streeft het waterschap ernaar alle primaire waterkeringen op vrijwillige basis in eigendom te verkrijgen. Voor regionale waterkeringen geldt in beginsel een passieve grondstrategie, met uitzondering van de nog aan te wijzen prioritaire gebieden. Binnen deze gebieden streeft het waterschap eveneens naar vrijwillige verwerving. Voor de overige waterkeringen hanteert het waterschap een passieve grondstrategie. De beantwoording van de vraag hoeveel dijkgrond exact nog in particulier eigendom is, vergt meer tijd. De beantwoording van deze vraag wordt daarom separaat aan u toegezonden.

4. Particuliere eigenaren van dijken

1. Kan het dagelijks bestuur bevestigen dat deze nota geen nieuwe onderhouds-, gebruiks- of beheerverplichtingen introduceert voor particuliere eigenaren van dijken?

Antwoord: Dit is een bestuurlijke vraag. Deze vraag kan ter vergadering aan de portefeuillehouder worden gesteld.

5. Verpachting van waterschap gronden

1. Wanneer wordt het aangekondigde afzonderlijke pachtbeleid aan het algemeen bestuur voorgelegd?

Antwoord: Het nieuwe pachtbeleid wordt integraal voorbereid. Daarbij worden zowel de doelstellingen van het waterschap als relevante landelijke en provinciale ontwikkelingen betrokken. Momenteel lopen bij de landelijke en provinciale overheid verschillende ontwikkelingen en besluitvormingstrajecten, waaronder de verdere uitwerking van het Convenant Reductie Gewasbeschermingsmiddelen en wijzigingen in de pachtwetgeving. Deze trajecten hebben vertraging opgelopen en zijn mede bepalend voor de inhoud van het nieuwe pachtbeleid. Zodra hierover voldoende duidelijkheid bestaat, wordt het integrale pachtbeleid verder uitgewerkt en aan het algemeen bestuur voorgelegd.

2. Welke maatschappelijke, ecologische en economische doelen wil het waterschap via het pachtbeleid realiseren?

Antwoord: De maatschappelijke, ecologische en economische doelstellingen worden integraal afgewogen bij de uitwerking van het nieuwe pachtbeleid. Daarbij wordt gezien op welke wijze de verschillende waterschapsdoelstellingen kunnen worden vertaald naar het gebruik van de pachtgronden. De hiervoor te hanteren beleidskaders worden bij de behandeling van het pachtbeleid aan het algemeen bestuur voorgelegd.

6. Bestuurlijke hoofdvraag

1. Kan het dagelijks bestuur verduidelijken hoe wordt voorkomen dat een steeds grotere grondpositie van het waterschap een doel op zichzelf wordt, in plaats van een middel voor het uitvoeren van de wettelijke waterschapstaken?

Antwoord: Dit is een bestuurlijke vraag. Deze vraag kan ter vergadering worden gesteld aan de portefeuillehouder.